

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Volja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: Chelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: Chelsea 3-3878

NO. 213. — ŠTEV. 213.

NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 12, 1933. — TOREK, 12. SEPTEMBRA 1933

VOLUME XII. — LETNIK XII.

NOVA KUBANSKA VLADA JE PROTI IMPERIALIZMU

VSTAJA V NEKATERIH VAŽNIH KUBANSKIH MESTIH POVZROČA NOVI VLADI RESNE SKRBI

Častniki še vedno vztrajajo pri svoji zahtevi, naj se vrne na predsedniško mesto de Cespedes. — Napetost v Washingtonu je nekoliko ponehala. — Argentinski poslanik v državnem departmentu. Kubanci ne bodo nikdar pozabili, da so se ameriški vojaki borili za njihovo neodvisnost.

WASHINGTON, D. C., 11. septembra. — Kubanska vlada pod predsedstvom Ramona Grau San Martina se nič kaj varno ne počuti.

Predsednik je zavrnil prijateljstvo napram Zdr. državam, istočasno pa dostavil, da je njegova vlada odločno proti vsakemu imperIALIZMU.

V raznih kubanskih mestih so se završili včeraj resni delavski nemiri, kar je spravilo vlado v nemalo zadrego.

Tristo odstavljenih častnikov še vedno zahteva, naj sedanji predsednik odstopi in naj na njegovo mesto stopi de Cespedes.

Oficijela izjava novega predsednika se glasi: — Mi hočemo živeti z Združenimi državami v prijateljskih odnosih pod pogojem, seveda, da ohrani Kuba popolno svobodo. Mi ne bomo nikdar pozabili, da so se ameriški vojaki borili za našo neodvisnost. Mi nismo proti Ameriki, pač smo pa proti imperIALIZMU v kakršnikoli obliki.

WASHINGTON, D. C., 11. septembra. — Oficijelni krogi izjavljajo, da je priznanje nove kubanske vlade odvisno predvsem od tega, če bo zamogel dr. Ramon Grau San Martin zadosti trdno držati vladne vajeti ter ustanoviti in zadržati mir in red.

Napetost v državnem departmentu je precej ponehala. Ameriški poslanik na Kubi, ki se je imel vrniti dne 15. septembra v Washington, bo še nadalje ostal v Havani.

Argentinski poslanik Espil je danes dalj časa konferiral z ameriškim pomožnim državnim tajnikom Jefferson Cafferyjem. Pozneje je rekel časnikiški poročevalec, da Argentina načelno nasprotuje vsakemu vmešavanju v zadeve kake tuje dežele. Nota, ki jo je izročila argentinska vlada ameriškem poslaniku v Buenos Aires, je skozinskoz prijazna ter je v soglasju s programom argentinske vlade.

Največja ameriška bojna ladja, ki je bila dosedaj poslana proti Kubi, je "Mississippi". Na krovu ima dvanajst 14-palčnih topov, devetsto mož posadke in osemdeset mornariških vojakov.

Nova vlada je že napravila prve korake v svrhu priznanja. Kancler revolucionarne vladne skupine je danes oficijelno obvestil ameriškega poslanika o imenovanju novega predsednika ter dostavil, da bo v najkrajšem času imenovan državni tajnik.

V Belo hišo so prišli zastopniki Anti-imperialističnega League of America ter vložili protest proti nameravani intervenciji Združenih držav.

MEXICO CITY, Mehika, 11. septembra. — Direktor kubanskih študentov je poslal špansko-ameriški dijaški zvezi sledečo brzojavko: — Univerza v Havani prevzema s pomočjo vojakov in mornarjev ter s simpatijami naroda vladno oblast. Mi se trdno zanašamo na podporo sosednjih držav.

OBGLAVLJANJE V NEMČIJI

Berlin, Nemčija, 10. septembra. — V Dusseldorfu in Koenigsbergu je bilo v četrtek obsojenih na smrt pod sekro 11 Nemcev zaradi uboja dveh nazijcev.

V Dusseldorfu je bilo obsojenih na smrt devet, ker so iz zasebne hiše napadli nazijce 20. jun. 1932, ko so prišli v Erkrath; dva sta

bila oproščena, eden pa obsojen na 15 let ejče.

V Koenigsbergu se je pred sodiščem zagovarjalo pet možkih, ki so bili obdolženi, da so 10. junija ustrelili nazijca Wilhelma Deye. Dva obtožena sta bila obsojena na smrt, trije pa so bili oproščeni.

Država Maine v mokraškem taboru

AVSTRIJA JE ZAVAROVANA

Mejo straži 40,000 vojakov s strojnimi puškami in artilerijo. — 12 aeroplanov opravlja ogledovalno službo.

Dunaj, Avstrija, 11. septembra. — Kancler dr. Dollfuss se pripravlja, da razglasi "zmago nad hitlerizmom". Avstrijsko-nemško mejo izpremenil v jekleno steno, ki naj varuje Avstrijo pred nazijskim vpadom.

Vsa 200 milj dolgo meja je strogo zastražena. Na vsaki stezi stoji straža vojakov z jeklenimi čeladami, puškami, bajoneti, strojnimi puškami in bombami.

Strategične točke v notranjosti dežele so zbirališče rezerv, ki so oborožene in vedno pripravljene, da se z avtomobili odpeljejo proti meji. Tudi gorska artilerija je pripravljena, da na dano znamenje poseže v boj. Na nekaterih okrajih je bila razčrtnjena bodeča žica, ker se bati, da bi nazijci nepričakovano vdrli čez mejo.

V bližini nemške meje se nahaja 40,000 vojakov in orožnikov. Opazovalni oddelki na vrhovih gora opazujejo vsako sovražno gibanje v dolinah onstran meje. 12 aeroplanov neprestano leta ob meji. Nazijci so napovedali, da bodo nemški fašisti ta mesec vdrli v Avstrijo in kancler Dollfuss se je nato pripravil.

V boju proti nazijcem ima Dollfuss na razpolago skupno vojaško silo 140,000 mož, ki so pripravljeni braniti Avstrijo in njeno vlado. Med temi je 22,000 vojakov redne vojske, 17,000 policistov in orožnikov ter 100,000 domobrancev pod vodstvom princa Stahrenberga, ki tudi namerava povečati stalno vojsko za 8,000 mož, kar je v Avstriji dovoljeno po st. germainski mirovni pogodbi.

POGODBA MED NEMČIJO IN VATIKANOM

Papež je potrdil konkordat z Nemčijo. — Po novi pogodbi se duhovniki ne bodo vmešavali v politiko.

Vatikan, 11. septembra. — V nedeljo sta papežev državni tajnik kardinal Pacelli in svetovalec nemškega poslanstva pri Vatikanu dr. Eugen von Klee podpisala konkordat med Nemčijo in sveto Stolicjo.

Po seji nemškega ministrstva v soboto je bilo poslano besedilo pogodbe z aeroplanom v Rim. Ko je dr. von Klee prejel pogodbo, je odšel s prvim poslanikiškim tajnikom von Saurmannom v Vatikan, kjer je bil konkordat medsebojno potrjen.

Konkordat je bil podpisan že pred poldrugim mesecem. Prejšnji prelato so zadrževali, da konkordati navadno niso potrjeni, dokler ne poteče od časa podpisa nekaj mesecev.

Kot pravijo vatikanska poročila, papež ni posebno zadovoljen s položajem v Nemčiji, zlasti za-

EINSTEIN BEŽI PRED NAZIJI

Bežal je pred nazijskim zasledovanjem v Belgiji. — V oktobru bo prišel v Združene države.

London, Anglija, 11. septembra. — Profesor dr. Albert Einstein, ki se je ognil nazijskega zasledovanja, je odpotoval iz Londona v nek kraj na vzhodnem obrežju Anglije in njegovo bivališče je znano samo njegovim najožjim prijateljem.

Einstein izdeluje novo matematično teorijo, o kateri bo v oktobru predaval v Ameriki. Sedeč v majhni uti v vrtu, s katerega se vidi na Severno morje, je Einstein zadovoljno kadil svoj pipo in govoril o nazijskih grožnjah proti njemu.

Imeti hočem samo mir; in kje sem mogel najti bolj mirno pribežališče kot tukaj v Angliji? — je rekel nekemu obiskovalcu.

V Le Coq sem bil vedno zastražen. To je bila zelo težavna naloga in velik napor za belgijsko policijo. To me je oviralo pri mojem delu. Moj prijatelj me je povabil tusem in upam, da bom ostal v Angliji en mesec. Nikdo ne bo vedel, kje sem do oktobra, ko bom šel v Ameriko, kjer bom imel svoja predavanja. Tukaj morem mirno živeti in izdelovati svoj matematični problem.

Einstein pravi, da sam ni bil kriv, da je bila objavljena "Rjava knjiga", ki je tako razžejala nazijce. Dalje je rekel: — Bil sem v odboru, ki je odobril objavo knjige, toda v njo nisem ničesar pisal; toda popolnoma odobrujem njeno vsebino.

"Rjava knjiga" popisuje nazijska grozodejstva, in preganjanje nemških znanstvenikov in učenjakov, in nazijci dolžijo Einsteina, da je objavil in izdal to knjigo.

Blankenbergh, Belgija, 11. septembra. — Soproga profesorja Einsteina se še vedno nahaja v Coq-ur-Mer; pravi pa, da bo ostala samo začasno.

radi Hitlerjevega postopanja z Židi, ki so se že pokristjanili. Vsled tega je prišlo odobrenje konkordata kot presenečenje za Vatikan in nemško poslanstvo. Nemška vlada je konkordat v soboto naglo potrdila, ker je izvedela, da ga papež še ni potrdil.

Prelato so bili presenečeni, da je bil konkordat tako naglo potrjen, toda državni tajnik kardinal Pacelli je to zadevo hotel rešiti, predno odpotuje na enomesečni dopust v Švico.

Konkordat vsebuje zjamčene pravice katoličanom, kakor prejšnji konkordati s Prusijo, Baden-sko in Bavarsko.

Vatikan se zavezuje, da so duhovščina in cerkvene organizacije ne bodo vmešavale v politiko, nemška vlada pa je dala svojo besedo, da bo dovolila obstoj verskih organizacij, ako imajo za svoj cilj samo verske zadeve.

V nemških šolah je verski pouk obvezen in če je v kaki šoli večina protestantska, bodo katoliški učenci imeli poseben verski pouk.

Nemški podkancler Franz von Papen in kardinal Pacelli sta podpisala konkordat 20. julija, sestavljen pa je bil že 8. julija.

V RUSIJI NI VEČ LAKOTE

Dobra letina je odpravila vsako nevarnost za zopetno lakoto. — Nikjer ni več nikakega znaka pomanjkanja.

Rostov na Donu, 11. septembra. Časnikarski poročevalec za The Associated Press je na svojem potovanju po Rusiji opazil, da je odstranjena vsaka nevarnost zopetne lakote.

Na svojem prvem potovanju, odkar je zopet inozemskim poročevalcem dovoljeno potovati po deželi, je poročevalec brez vladnega nadzorstva obiskal več krajev in ni opazil nikakih znakov pomanjkanja in lakote. Kakor je ljudstvo pozimi in spomladi trpelo veliko pomanjkanja, bo letošnji pridelek zadostoval za vse potrebe naroda.

Da je vsega v obilici, je razvidno iz tega, da kmeticke po vseh železniških postajah prodajajo zelenjavo in sočevje, sadje, mleko, kokoši in jajca in po zelo nizki ceni. Tuje se zdi, da na vsaki roki prodajalke vidi napis: "Imeli smo slabo zimo, toda dobra letina nas je rešila."

Vsled strogega vladnega nadzorstva in dobrotljivosti narave je letošnji pridelek prekosil vsako pričakovanje. Toda veliko težavo in skrb povzroča prevoz poljskih pridelkov. V severnem Kavkazu so omlatili le 43 odstotkov žita; ostalo žito stoji v kupih na polju in bo vsled deževja mogoče tpelelo veliko škodo.

Na drugi strani pa je pridelek tako bogat, da bi tudi le del celega pridelka napolnil vse žitnice in skladišča. Koruza povečini še ni pospravljena, toda njive izgledajo dobro in ni na njih toliko plevela, kot je bilo nedavno poročano.

DIVJI KONJ SE TEŽKO UDOMACI

Monmouth, Ore., 10. septembra. — W. R. Adams, ki prireja predstave z divjimi konji in ki jih je pripeljal v Monmouth s planjav vzhodnega Oregona, pravi, da je lov na divje konje sicer zelo zanimiv, da pa je žalosten posel.

"Ako so divji konji preplašeni, tedaj razženejo tako glasno, da jih je slišati na veliko daljavo".

Pred kratkim je Adams vjel 20 divjih konj.

"Štirje konji", — pripoveduje Adams, "so poginili med vožnjo, ne sicer zaradi vožnje v truhli, temveč, ker jim je počilo srce. Ujetništva niso mogli prenesti. Najlepsi med temi je bil 11 let star. Izguba svobode je pomenila zanj smrt."

AMERIŠKI MORNAR IZPUŠČEN

Berlin, Nemčija, 11. septembra. Na posredovanje ameriškega generalnega konzula George S. Messersmitha je prusko pravosodno ministrstvo pomislilo in izpustilo ameriškega mornarja Thoursten Johnsona, ki je bil 12. avgusta obsojen na šest mesecev zapora, ker je svojim pivskim tovaršem rekel, da je Hitler češki žid. Johnson, ki govori slabo nemško, je rekel, da so ga napačno razumeli.

DANES SE BO VRŠILO GLASOVANJE V TREH NADALJNIH DRŽAVAH

PORTLAND, Me., 12. septembra. — Država Maine, ki je imela prohibicijo že nad osemdeset let ter so jo vsi smatrali za nezavzetno suhaško trdnjavo, je prešla pri včerajšnjih volitvah v mokraški tabor. Za preklc prohibicije je bilo oddanih nad 91,000 glasov, za obdržanje prohibicije pa nekaj nad 45,000. Razmerje je torej 2:1.

Kmalu po polnoči je priznal mokraško zmago Rev. Frederick W. Smith, načelnik suhačev, toda dostavil je, da se bo vršil še oster boj za ohranjanje državnega prohibicijskega amandementa. — Mi še nismo poraženi — je izjavil. — ampak bomo nadaljevali z bojem.

Suhači bodo skušali prisiliti guvernerja Branna (ki je mokrač), da bo sklical posebno zasedanje državne zakonodaje. Pri tej priliki naj bi bila dana državljanom države Maine prilika glasovati, če naj ostane v veljavi prohibicijski amandement, ki je bil vključen v državno ustavo sredi prejšnjega stoletja.

Denver, Colo., 11. septembra. Jutri se bo izvedelo, kaj mislijo volilci države Colorado o osemnajstem amandementu. Guverner Johnson prerokuje veliko zmago mokračev.

Kako so glasovale o PROHIBICIJI

Države po vrsti	Razmerje glasov
Michigan	3 proti 1
Wisconsin	5 proti 1
Rhode Island	7 proti 1
Wyoming	6 proti 1
New Jersey	6 proti 1
New York	8 proti 1
Delaware	3 proti 1
Nevada	6 proti 1
Illinois	7 proti 2
Indiana	2 proti 1
Massachusetts	5 proti 1
Connecticut	6 proti 1
New Hampshire	2 proti 1
Iowa	3 proti 2
West Virginia	3 proti 2
California	3 proti 1
Alabama	3 proti 2
Arkansas	3 proti 2
Tennessee	skoro enako
Oregon	2 proti 1
Arizona	3 proti 1
Missouri	3 proti 1
Texas	2 proti 1
Washington	3 proti 1
Vermont	2 proti 1
Maine	2 proti 1

SAMO SE DESET JIH MANJKA

Države	glasujejo danes, za njimi pa
Idaho	19. septembra
New Mexico	19. septembra
Virginia	3. oktobra
Florida	10. oktobra
North Carolina	7. novembra
Ohio	7. novembra
Pennsylvania	7. novembra
South Carolina	7. novembra
Utah	7. novembra

NI STAVILA PONUDBE

Pariz, Francija, 10. septembra. Kabinet ni odločil, kako ponudbo bo stavila francoska vlada za poravnavo francoskega vojnega dolga Združenim državam. Tudi ne bo stavila nikake tozadevne ponudbe, dokler ne bodo končana pogajanja med Anglijo in Zdr. državami v Washingtonu glede

VLADA ENE STRANKE NA JAPONSKEM

General Araki zahteva, da vse stranke podpirajo vlado. — Hoče odpraviti vse politične stranke.

Tokio, Japonska, 11. septembra. — Kot pravita lista "Hoši" in "Yomiuri", je vojni ministerv razgovoru s finančnim ministrom Korekiyo Takahashi predlagal, da se razpuste vse sedanje politične stranke na Japonskem — Seiyukai, Minseitō in Kokumintōmei — ter da stopi na njihovo mesto ena sama stranka, ki predstavlja vse razrede naroda. General Araki je predlagal popoln preustroj japonskega družabnega reda, da se tem okrepi obramba naroda.

Poročilo o tem razgovoru, ki je v javnosti povzročilo veliko zanimanje, je presenetilo vse, ki so zadnje tedne zasledovali japonski politični položaj. Opazovali, ki so opazili gineči vpliv političnih strank, so pričakovali, da se bo pričelo gibanje, ki bo vodilo v vojaško diktaturo. Izjava generala Arakija smatrajo za prvi korak v tej smeri.

Edina stranka, katero hoče imeti general Araki, bi stala na podlagi "cesarske poti". To je v smislu japonskega fašizma, ki zahteva vlado, ki prihaja naravnost od cesarja. V novi stranki naj bi bili zastopani vsi razredi in vse organizacije.

Taka preemba bi odpravila ustavno vlado in bi vpeljala popolno diktaturo. Gotovo je, da bo general Araki ostal v vsaki vladi kot najmočnejši mož, četudi ne bo ministriški predsednik.

Ko bo postavljena nova politična stranka, bo general Araki vpeljal še druge radikalne izpremembe. Ministru Takahashiju je rekel, da je gospodarski in finančni sistem dežele zavožen in da se mora preduragiti, če treba, tudi s silo. Rekel je, da mora biti japonska mornarica izpolnjena, da mora biti armada pripravljena in da zaradi samega finančnega vprašanja ne sme priti do narodne krize.

General Araki je rekel, da mora Japonska zavreči vsako tuje mišljenje. Japonska mora odločno zavreči komunizem, ki prihaja iz tujih dežel, in vse nauke, ki so nasprotni japonskim nazorom.

angleškega vojnega dolga.

Francija bo stavila svojo pogodbo na podlagi izida angleških pogajanj in kabinet bo odlašal s svojo odločitvijo, dokler bo mogel.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Baker, President L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

In celo leto v celoti na Ameriko in	Na New York za celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za tuzemstvo na celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in praznikov.

Dopisi brez podpisov in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3875

ITALIJA IN ALBANIJA

Francosko časopisje opozarja z velikim nezadovoljstvom na najnovejši poskus italijanske diplomacije, ki je skušala napetost v Evropi zaradi avstrijsko nemškega spora v zvezi z italijanskim predlogom o gospodarski obnovi Srednje Evrope izkoristiti z drugo akcijo, ki naj bi utrdila pozicije Italije na Balkanu.

Ob priliki ultimata, ki ga je italijanska vlada poslala albanski vladi v času največje evropske napetosti, razpravlja vse francosko časopisje o vlogi Italije, ki jo igra v albanski politiki.

Listi razpravljajo o pritisku Italije na Albanijo, katero hoče pretvoriti v nekako "afriško kolonijo".

Tak korak bi imel usodepolne posledice za splošni mednarodni položaj.

Pri vprašanju Albanije ni zainteresirana samo Jugoslavija kot neposredno prizadeta velesila, pač so pa zainteresirane tudi evropske velesile, kajti z okupacijo Albanije je postala Italija dejanski gospodar Jadranskega morja, ker bi imela v svojih rokah Otrantski preliv, ki tvori vrata v Jadransko morje.

Albanski kralj je prišel zaradi zahtev Italije v izredno težaven položaj.

Italija je zahtevala izpolnitev sedmih zahtev med njimi izmenjavo visokih albanskih uradnikov z italijanskimi zaupniki ali vsaj z ljudmi, ki imajo "italijansko izobrazbo".

Nadalje je zahtevala prodajo vseh vojaško važnih objektov ob jugoslovanski meji, odpust vseh angleških častnikov ter njihovo nadomestitev z italijanskimi ter končno odpoved vseh trgovinskih pogodb ob enem s sklenitvijo nove izključno italijanske trgovinske pogodbe.

Vzrok težkoč, ki jih izkorišča Italija, je finančna stiska Albanije.

Zaenkrat je v Albaniji tako razpoloženje, da bi se mogoče albanska vlada odločila za prodajo vojaških objektov v edinem namenu, da bi prišla do denarja, vse ostale zahteve so pa zanje nesprejemljive.

V tem pogledu se že opaža odločen odpor albanske javnosti, največja je pa nevarnost v določbi zloglasnega tiranskega pakta, ki dovoljuje Italiji vojaško zasedbo Albanije, če bi se albanska vlada protivila rimskim načrtom.

Albanski kralj in ves njegov režim sta zaraditega v hudih škripih.

Če se zahtevam Italije upre, mu grozi okupacija s strani Italije, ako pa Italiji ugodí, je zelo velika verjetnost notranjega upora, posebno pri severnih plemenih, ki so že od nekdaj proti italijanskemu vplivu v Albaniji.

ZNAČILNE BESEDE ITALIJANSKEGA DRŽAVNIKA

Bivši italijanski zunanji minister grof Carlo Sforza, ki je za Italijo podpisal žalostno rapalsko pogodbo, je za zadnjo številko pariske revije "L'Europe Nouvelle" napisal naslednje razmišljanje o odnosih med Italijo in Jugoslavijo:

"Med mednarodnimi paradoksi, ki jih bodo nekega dne navedli kot znak duhovne dekadence povojne Evrope, gotovo ne bo najmanjši paradoks o današnjih jugoslovansko-italijanskih odnosih."

Studij tega razmerja je še posebno zanimiv, kar je pakt četvorice odstranil vsaj navidezno za tem paradoksom skrito nevarnost diplomatskih zapletov. Po navljam, navidezno, kajti v resnici ne more iz zveze mogočnejši priti nič dobrega za mir. Najjasnejši dokaz temu je sličen poskus po napoleonskih vojnah — Sveta aliansa. Zveza velesil ali ničesar ne pomeni ali pa se nagiblje k nasilnemu reševanju problemov, ker vsaka velesila je po svoji miselnosti misli, da sila lahko ustvarja pravico.

V Evropi se o jugoslovansko-italijanskih odnosih zadnje mesece ni mnogo govorilo. Navzlic temu so ti odnosi danes še vedno eno najbolj življenjskih vprašanj našega kontinenta, zato tudi služijo, da si jih natančneje ogledamo.

Ker sem tudi jaz svoječasno sodeloval v odločilnem in zgodovinskem trenutku za odnose med obema narodoma, se bom, da ne bi izgledalo, kakor bi se hotel sedaj izgovarjati, omejil le na gola in suha dejstva.

Zakaj sem uvodoma rekel, da predstavljajo današnji jugoslovansko-italijanski odnosi paradoks?

Francija si je po vojni pridobila nazaj Alžacijo-Loreno, kljub temu pa njen najnevarnejši sovražnik danes še vedno živi na vzhodni meji. Angliji je uspelo, uničiti nemško brodogradnjo, izgubila je pa ob enem svojo stoletno pomorsko nadoblast; Amerika je izšla iz vojne v blagostanju, kakor ga ni nikdar prej poznala, kmalu je pa uvidela, da se za tem navideznim blagostanjem skrivajo le nevarnosti neuravnovešenega gospodarstva. Edino Italija je dosegla svoj najvišji cilj: popolno uničenje svojega večnega sovražnika, habsburškega cesarstva.

Razbitja Avstro-Ogrske si pa ne moremo predstavljati brez rojstva novih nacionalnih držav, pred vsem Čehoslovaške in Jugoslavije.

Naravnost nemogoče je torej, da bi se istočasno razbilo avstrijsko carstvo, a bi ob enem tudi Jugoslavija izgubila z zemljevida. Poskus borbe za propad Jugoslavije pomeni torej isto kot zavedno ali nezavedno delo za obnovo nekdanjega habsburškega carstva, zgrajenega na propadlem "divide et impera".

12. novembra 1920 sem podpisal v Rapalu pogodbo z Jugoslavijo, ki je dala Italiji popolnopravno alpsko mejo, kakor jo je Italija kdaj imela v rimskem imperiju, poleg tega je celo Istro, otoka Lušim in Čres, mesto Zadar ter posebne privilegije Italijanov v Dalmaciji, slednje še neodvisnost Reke, ki bi postala italijansko mesto, obdržala bi pa tvojo tradicionalno avtonomijo. Zdelo se mi

je, da je taka rešitev mnogo boljše za gospodarski razvoj Reke kakor pa enostavna aneksija, kar so dogodki kasneje tudi potrdili.

Zato sem pa opustil naše zahteve po Dalmaciji, ker predstavlja tam slovanski element več kot 95 odstotkov prebivalstva. Sam Mazzini, prerok našega prepoveda, je pisal v svojih "Slovanskih pismih", da mora Dalmacija pripadati Slovanom! Za velesilo, kakršna je Italija, bi posest Dalmacije pomenila le izgubo diplomatske neodvisnosti, ker bi bili potem vsi njeni interesi v Evropi, Afriki in Aziji žrtvovani za posest tega ozemlja, odtrganega od našega polotoka in brez vsake gospodarske vrednosti.

Predvsem sem pa želel, da bi Reka živela in ne umrla. Zato je bilo treba zainteresirati Jugoslavijo na življenje te luke. Moja misel je bila, ustvariti za Reko pristaniški konzorcij med Italijo, avtonomnim mestom Reko in Jugoslavijo. Štiri leta kasneje pa, ko je bilo ozračje mnogo manj napeto, je tedanja fašistična vlada opustila misel na konzorcij reškega pristanišča. V Rimu so rajši imeli enostavno aneksijo Reke, zato so pa dobili današnji uspeh: starodavno jadransko mesto ima danes približno toliko življenja kakor razrušeni Pompeji.

Politika fašističnega režima proti Jugoslaviji se je že večkrat spremenila. Najprej je fašizem zavzel prijateljsko politiko do Beograda, tako da se je celo v tako krotkem parlamentu, kakor je fašistični, našel poslanec Giunta, ki je vzkliknil: "Naša današnja politika ni nič drugega kakor obnovljena Sforzina politika!" Kmalu se je pa pojavila cela vrsta incidentov in nasprotij. Včasih so ti incidenti izgledali naravnost hudi in nevarni, v resnici pa je italijanski narod postal skeptičen, tudi v tej stvari, kakor je ostal več ali manj skeptičen pri vseh fanastičnih variacijah fašističnega režima.

Življenjski interesi vsakega naroda pa se slednjič morajo le uveljaviti. Če bo Italija hotela ohraniti uspehe svoje zmage, s katero je strla anahronizem habsburške monarhije, bo morala stremeti za tem, da obdrži in okrepi svoje državne edince oni narodi, ki so se rešili madžarsko-nemškega jarma. Zavedajoč se svoje moči in življenjske sile, bi morala Italija dalje gledati na to, da čimprej preneha staro nasprotstvo med Srbi in Bolgari in tam nastanejo pogoji za svobodno združenje južno-slovanskih narodov, kjer ne bo nihče zahteval vloge voditelja ali razsodnika.

Zares, če imat dva naroda interese korakati roko v roki, tedaj sta to Italija in Jugoslavija. Po navljam danes ravno tako kakor že pred leti v Italijanskem parlamentu, ko je bil zrak poln sovražstva in sumničev: "Oba naroda se morata sporazumeti. Če nečeta tega narediti sporazumno in zlepa, tedaj ju bo k temu nekega dne prisilila železna roka stvarnosti".

Ne vem, če bodo nemške zahteve pod sedanjo Hitlerjevo vlado imele za posledico, da bodo fašistični voditelji uvideli nevarnost, ki bi jo predstavljajo "tretje cesarstvo", segajoče tik do vrat Trsta. Če bi se to zgodilo, tedaj bo do mogoče celo fašistični voditelji spoznali, da je za Italijo naravnost življenjska zahteva. Živeti v prijateljskih odnosih z državami, ki so nastale iz razpadle cesarske Avstrije, predvsem z Jugoslavijo.

ROMAN

"PROKLETSTVO LJUBEZNI"

je tako lep in pretresljiv, da ga boste čitali z največjim zanimanjem.

CENA \$1.35 (2 KNJIGI)

V zaloga ima KNJIGARNA GLAS NARODA

216 West 18th Street New York, N. Y.

GLAS NARODA

zopet pošiljamo v domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. Naročnina za stari kraj stane \$7.

V Italijo lista ne pošiljamo.

GLAS NARODA

ne čita samo vaš članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

GLAS NARODA

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Dopisi. Iz Jugoslavije.

Barwin, Ill.

Priobčite teh par vrstic, da bo slovenska javnost vedela, kako napreduje stavka izdelovalcev slamninkov. Unijski delavci smo zastavili dne 28. avgusta. Nekatero stvarno so popolnoma ustavile obrotovanje, le tisti bossi, ki so prav poseben način, se nočejo vkloniti. Ti ljudje nas hočejo popolnoma zaslužiti. Najraje bi videli, da bi jim delali po petnajst ali osemnajst ur na dan za par centov.

Lepman Brothers tovarna je nabrala nekaj stavkokazov, črnih in belih, toda nobenega izvežbanega delavca. Tam se je vnela prva bitka. Policija je metala solzne bombe, strajkariji so pa odgovarjali z vsem, kar jim je prišlo v roko.

Na tem mestu resno opozarjam vse slamninkarje in slamninkarice, naj ostanejo zvesti cilju, po katerem stremimo. Edino le v slogi je moč. Če ne bomo vztrajali, nas bodo še v bodoče neusmiljeno izrabljali. Vsak naj bi se pridružil uniji, kajti le v močni organizaciji je naša rešitev.

Poročevalka.

S pota.

Na Chisholm, Minn., se je vršila velika svečanost. Pri tej priliki so se spominjali žalostnega dne, ko je pred petindvajsetimi leti do tal pogorela skoro vsa naselbina. Iz pogorišča je v tem času vzkliklo krasno moderno mesto. Posebno šolska poslopja odgovarjajo vsem zahtevam.

Dne 4. septembra je bila parada, katere se je udeležila ogromna množica ljudi. V povorki je bilo tudi mnogo voz, med katerimi je vzbujal največjo pozornost tisti, na katerem se je nahajala naša mlada rojakinja Anna Govednik, zmagovalka pri lanskim olimpijskih tekmah. Voz je bil ves v svežem cvetju, ona je pa imela na glavi srebrn venec.

Tudi razstava, nanašajoča se na naše slovenske prvake v Minnesoti, se je dobro obnesla. Obiskalci so jo ljudje iz raznih ameriških mest, pa tudi iz Evrope.

Dasi so Slovenci tukaj v večini, je kriva narodna brezbržnost voditeljev, da so dobile Slovenke komaj tretjo nagrado.

Pozdrav!

Matiija Pogorelec.

Morley, Colo.

Priloženi dolar vam pošiljam na račun naročnine. Pozneje kaj več. Z delom gre jako slabo tukaj v južnem Coloradu. Tukašnji premogorci obratujejo po 3 do 4 dni na mesec. Zaslužek je jako slab.

V bližini teh krajev so več premogovnikov zaprli, naselbine pa porušili. Kar jih je še za obrat, pa nimajo naročil za premog in počivajo. Ako se obrne kaj na boljše, bom že poročal. Morebiti je drugje kaj boljše, pa mi ni znano. Tukaj nam jako primanjkuje pitne vode. Vrtovi so se že vsi posušili. Mogoče se bo nas ljubši Bog usmilil in nam poslal kaj dežja, ki ga nestrpnost pričakuje.

Pozdravljamo Petra Zgago in se mu zahvaljujemo za njegovo poučno in smešno kolono.

Pozdrav čitateljem tega lista!

Vencent Chadez.

Stoletnik obdeluje svoje posestvo

Kakor poročajo iz Gjevgljelle, je na skrajnem jugu jug. države visoko starost — 100 let. A med vsemi, četudi je najstarejši, je vendar najbolj zdrav in svež stoletnik Zafir Starajljevič, ki še vedno sam obdeluje svoje vrtove ter na svojih ramah prenaša tudi do 50 kg težka bremena. Spominja se tudi še prav ljutih bitk s Turki v 40 letih 19. stoletja.

Čudni oblaki mrčesa nad Banjalukom.

26. avgusta so se že v začetku mraka zbrali nad Banjaluko čudni oblaki, ki so jih tvorile male večje, tako imenovani vodni eveti (ephemera vulgata) v ogromnih rojih. Mrčes je obdal na debelo vse luči po mestu, posebno pa še svetilke pred kavarnskimi lokali. Že po 8. zvečer ni bilo več mogoče sedeti pred kavarnami, ker so se od svetilk vsipale večje na goste kakor snežinke. Lastniki lokalov, ki so se bali, da jim bodo večje pregnale goste, so ugasnili svetilke, a je tudi to le malo pomagalo. Ob 11. ponoči je bilo na pločnikih, ki so kolikor osvetljeni, teh večje, ki živijo samo dobro uro, vse polno in za preko 2 cm na debelo. Pasanti so radovalno motrili ta nenavaden pojav, na katerega se ne spominjajo niti najstarejši meščani. Čestni pometaji so imeli mnogo dela, preden se nlice očistili od ogromne množice mrčesa. V veliki množini pa so se večje vsipale tudi v vodo v veselje rib in ribičev.

Tragična smrt matere in sina.

26. avgusta se je pretrgala električna žica, ki spaja Gacko z železniško postajo Sinac. Žica je padla na zemljo. Kmalu potem je siromašna kmetica Marica Bobinčeva šla v gozd po drva. Pri tem se je dotaknila žice ter ostala na mestu mrtva. Ubil jo je električni tok. Njen šestletni sinček, ki jo je prišel iskat, jo je skušal dvigniti, a čim se je je dotaknil, je tudi on obledel mrtve.

PASJA STEKLINA PO ENEM LETU

Temešvarskega kovača Hercoga je približno pred letom dni ugriznil stekel pes. Hercog je smatral ugriz za nedolžen in se ni niti javil pri zdravniku.

V zadnjem času pa je zbolel na hripi. Bil je do zadnjega v kovačnici in je odložil kladivo šele potem, ko je izgubil vsak občutek v prstih. Pojavile so se tudi halucinacije, ter so morali odstraniti iz njegove bližine vso vodo.

Zdravnik, ki so ga šele zdaj pozvali k bolniku, je kmalu spoznal, za kaj gre in je odredil, da morajo Hercoga takoj prepeljati v bolnišnico. Tam so mu dali dve injekciji, ki njegovi postelji pa so postavili posebnega strežaja, da ga je čval. Kljub temu je Hercog vstal z ležišča, napadel strežaja in zdravnika, nakar ga je bolnišniško osebje ukrotilo. Po tem napadu je kovač popolnoma omagal in kmalu nato umrl. Preiskava je dognala, da je nastopila smrt zaradi okuženja s pasjo steklino.

Newyorško bo letos slabo; skrogotovo bo kislo. Preveč vodeno je ker ni imelo časa, da bi dozorelo. Sploh pa samo newyorško ni za nič. Pol newyorškega in pol californijskega, ne rečem. Tisto se vjame. Zaenkrat ga še ne bom. Bom počakal, da bo šla ona delat, bomo videli, kako bo.

Vino posebej in premog posebej. To dvojje ne paše skupaj. Lani sem ga bil naredil sto galon in 3 tone kolna sem kupil. Tako je bilo zabasano v maleni kevercu, da se niti obrniti nisem mogel. Stara se je bila nekaj prehladila in jo je prestopano mrzlica trepla. Jaz revež sem moral neprestano kuriti in hoditi po kolen. Toliko časa sem hodil, da je vina zmanjkalo. Pozneje je še večkrat tarnala, da jo trese, pa ji nisem mogel pomagati.

Californijskega bo letos več kot ga je bilo lani. Vse je seveda odvisno od signa. Od slamninkarskega signa, namreč.

Cene niso pretirane, toda nekatere bakse so pretirano prazne. Seve, od Californije do New Yorka je dolga pot. Prekladajo ga ljudje, ki znajo tako računati, da je mogoče iz dveh tri bakse narediti.

Sicer se ga pa izplača delati. Kajti pridelek se deli v šesteto vrst. Če ga imaš naprimer trideset bak, in če ti gre posreči, napraviš — petdeset galon pravega, petindvajset galon drugega, deset galon prečeve, tropine pa v "gasperja", ki je izza prohibicije v vsakem domu nekaj hišni patron. Da, iz tridesetih bak se da napraviti čudeže. Čudeži so sicer precej galilejski, pa nič za to; tudi na ženitvini v Kani najbrž nisi pili same čiste župe.

V splošnem pa: n zdravje, rojaki! Dobro naj vam tekne! Nihče ga vam ne zaviđa, najmanj pa jaz.

Peter Zgaga

IN Približal se je čas...

In približal se je čas, prijatelji, ko se čuje neprestano, od jutra do večera, podnevi in ponoči, take in podobne:

— Hvala Bogu, da bo pozimi konec te sušne svinjarije, da si bo lahko človek na vsakem vogalu privoščil pošten kozarec za pošten denar. Doma ni nikdar mogoče tako dobrega vina napraviti kot ga delajo izkušeni vinogradniki. Jaz sem vsako leto packal in packal, pa se mi ni nikdar kaj prida posrečilo.

— Na marketu sem bil, pa je še predrago. Takrat ga moraš kupiti, ko ga Italijani kupujejo. Seveda, oni kupujejo samo črno, ki je ko strup, ko pride v želodec. Še tri tedne bom počakal. Pravzaprav pa tudi prave posode nimam...

— Najboljše je mešano — pol belega in pol črnega, in da ga pustiš dve leti stati. Tisto je kaplja. Jaz sem ga bil enkrat napravil, pa je bilo izvrstno, četudi ni stalo dve leti. V dveh mesecih sem bil suh.

— Sod se pa najbolj tako pomije, da ga sploh nič ne pomiva. Malo žganja je treba zavreti in dobro preplonkati, pa diši ko roža. Za belo je za zopet drugače, pa ne vem natančno, ker belega ne delam. No, pa belo tudi nima tiste moči.

— Zdi se mi, da ga bom z gospodarjem v kompaniji napravil. On ga ni še nikdar delal, pa me je prosil, če bi mu pomagal. Šla bova fifty-fifty. On bo dal grozdje, jaz pa sode in prešo.

— In ko drugo delaš, freni notri malo rozin. Rozina ti da moč. Rozina je kerle, pa naj reče kdo kar hoče. Pa ne preveč. Dve kišti na vsakih petdeset galon sta zadosti.

— Newyorško bo letos slabo; skrogotovo bo kislo. Preveč vodeno je ker ni imelo časa, da bi dozorelo. Sploh pa samo newyorško ni za nič. Pol newyorškega in pol californijskega, ne rečem. Tisto se vjame. Zaenkrat ga še ne bom. Bom počakal, da bo šla ona delat, bomo videli, kako bo.

Vino posebej in premog posebej. To dvojje ne paše skupaj. Lani sem ga bil naredil sto galon in 3 tone kolna sem kupil. Tako je bilo zabasano v maleni kevercu, da se niti obrniti nisem mogel. Stara se je bila nekaj prehladila in jo je prestopano mrzlica trepla. Jaz revež sem moral neprestano kuriti in hoditi po kolen. Toliko časa sem hodil, da je vina zmanjkalo. Pozneje je še večkrat tarnala, da jo trese, pa ji nisem mogel pomagati.

Californijskega bo letos več kot ga je bilo lani. Vse je seveda odvisno od signa. Od slamninkarskega signa, namreč.

Cene niso pretirane, toda nekatere bakse so pretirano prazne. Seve, od Californije do New Yorka je dolga pot. Prekladajo ga ljudje, ki znajo tako računati, da je mogoče iz dveh tri bakse narediti.

Sicer se ga pa izplača delati. Kajti pridelek se deli v šesteto vrst. Če ga imaš naprimer trideset bak, in če ti gre posreči, napraviš — petdeset galon pravega, petindvajset galon drugega, deset galon prečeve, tropine pa v "gasperja", ki je izza prohibicije v vsakem domu nekaj hišni patron. Da, iz tridesetih bak se da napraviti čudeže. Čudeži so sicer precej galilejski, pa nič za to; tudi na ženitvini v Kani najbrž nisi pili same čiste župe.

V splošnem pa: n zdravje, rojaki! Dobro naj vam tekne! Nihče ga vam ne zaviđa, najmanj pa jaz.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO	V ITALIJO
Din 200	Lir 100
Din 300	Lir 200
Din 400	Lir 300
Din 500	Lir 400
Din 1000	Lir 500
Din 5000	Lir 1000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo se boljše pogoje. ZAPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARIH. Za izplačilo \$5.00 morate poslati

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Gospa REGINA Roman iz življenja:

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

28

Tom zardi, toda pogleda jo z žarečimi očmi.

— Vi niste samo zelo dobra, temveč tudi zelo razumna gospa. Zares, ravno to sem imel na srečo.

Valter se zasmeje.

— Kolikor potrebujete, bom najbrže še imel. Tukaj, Tom! To pa mora zadostovati.

Da mu dva bankovca po deset funtov šterlingov, torej štiristo mark.

— O, ne; toliko nočem zapraviti.

— Mislim, da rabite več različnih stvari, da boste mogli tudi na zunanjo nastopiti kot gentleman. Samo vzemite. Lepo obleko, gorke suknje morate imeti. Pa tudi čevlje in neki perila. Potem pa tudi delavsko obleko in majhen kovček v nadomestilo za papirnato skatlo. Stavim, da vam od tega ne bo mnogo ostalo?

Tom z veliko skrbjo gleda denar in se prime za glavo.

— Pazil bom, da mi ne bodo preveč računali, — odvrne Tom.

— Toda imate prav, gospod doktor. Vse to bom potreboval in tudi novo britve, kajti stara ne reže več. Toda potem takoj obdržite mojo prvo plačo. Nočem biti dolgo vaš dolžnik, saj, kar se tiče denarja; drugače sem vaš dolžnik vse čase. In kaj sem hotel še vprašati: kako pa bo v bodoče moj naslov?

— Naslovite na naše ime na trdko. Gospo Korner mi je rekel, da bo vedno poslal za nami našo pošto, kjerkoli se bomo nahajali.

Tom zopet nekoliko zardi, ko vpraša:

— Ali smem napraviti naslov: gospod tajnik Tomaž Reiner? Veste, gospod doktor, svoji teti bi vendar rad sporočil, da sem tukaj dobil službo tajnika. To saj nekoliko zveni in ta dobra duša bo malo bolj mirna nad mojo usodo. Potem ji bom tudi pisal, da bom sedaj pričel hraniti, kakor hitro bom pri vas poravnal svoj dolg in bom teti tisoč petsto mark vrnil. Nikomur ne maram biti dolžan, tudi njej ne.

Regina in Valter se ginjena spogledata. Značilno je bilo za Toma, da je sedaj mislil najprej na staro ženo in na to, da bi ji kar najhitreje vrnil denar.

— Seveda, Tom, samo napišite naslov: gospod tajnik Tomaž Reiner.

Tom zapiše natančni naslov v svoj zapisnik in smeje pokaže Uršiki:

— Samo pogledj, Uršika, to sem sedaj jaz. Ali znaš to brati? Tako važna oseba sem sedaj: tajnik trdke Vandervelde, Korner & Co. To je lepo, kaj ne?

Uršika počasi bere, nato pa pravi smeje:

— Saj nisi to; Ti si stric Tom in ne tajnik Tomaž Reiner. Tomaž ni nič lepo ime.

— Vidiš, tudi jaz mislim tako, zato rajši vidim, da mi praviš Tom. Saj tudi ti sama vidiš rajši, da ti rečem Uršika, kot pa Uršula.

— Ali veš, kaj pomeni Uršula, stric Tom?

— No, kaj?

— Uršula pomeni majhna medvedka. To mi je povedal stric Brand.

— O, potem pa se te moram bati, če si majhna medvedka, — se šali Tom.

Uršika prične renčati, široko odpre oči in nagubanči čelo; nato pa po vseh štirih priskače k njemu.

Tom jo smeje dvigne.

— Moja mala medvedka, kako zelo si me prestrašila, — pravi Tom prijazno.

Uršika se smeje z njim. Nato začne zopet renčati in Tom renči z njo, kar Uršika neizmerno veseli. Stariši se veselo smejejo in so veseli, da se Tom in Uršika tako dobro razumeta. Nato pa Tom postavi Uršiko na tla.

— Sedaj grem, da si vse potrebno nakupim.

— Počakajte, še nekaj minut, Tom, gremo z vami. Pri tej priliki si bomo nekoliko ogledali Pretorijo.

Tom rad počaka in v desetih minutah so vsi pripravljeni. Vse Tomove stvari so skupaj nakupovali. Dobil je vse, kar je potreboval in še mu je ostalo nekaj denarja. Na to pridejo mimo trgovine, ki je imela izloženo vsakovrstna godala. Tom in Uršika obstaneta pred izloženim oknom in opazujeta godala. V Tomazevih očeh zažari kot tiha želja in ko Regina z možem pristopi, pravi Tom z vzdihom:

— Kaj mislite, ali je taka banjo kaj draga?

— Ali igrate tudi banjo, Tom?

— Da, nek sošolec me je naučil — in — poleg tega smo mnogo peli. In mislim sem si, da v taborišču ne bo nikake priložnosti za igranje. Ali me boste smatrali za zelo lahkomisljenega, ako si kupim banjo?

Regina in Valter se smeje spogledata.

— Zelo bi me veselilo, ako vas bom slišala igrati banjo in zraven peti, — pravi gospa Regina.

In Tom je bil v trgovini; čez malo časa pride žarečega obraza z banjo v roki.

— Ravno še dovolj denarja je bilo, — pravj veselo.

In za zadnji ostanek predurjema kupi za Uršiko nekaj sadja. Sam sebi se je zdel Krez, ker je mogel komu kaj dati. Ves vesel hodi poleg njih v eni roki z kovčgom z nakupljenimi stvarmi, v drugi pa banjo. In ko tako koraka poleg gospe Regine in Valterja, pravi vesel:

— Dve tovarni mojega očeta me ne bi mogle tako osrečiti, kot ta kovčeg in banjo.

Regini se je zdelo ginljivo, ko je vedela, kako zadovoljno se je Tom vdal v svojo usodo in da ni prav nič žaloval za svojo izgubljeno dedščino. Tudi Valterju je bil Tom vedno ljubi.

Zadovoljni in prvič brez skrbi hodijo vsi po ulicah Pretorije, si ogledajo še vladna poslopja, nato pa gredo zopet počasi v hotel. Tam Tom takoj poskusi igrati na banjo. Uršika čepi poleg njega in ga posluša. In poje ji različne vesele pesmice. Bilo je tako lepo, da ga tudi gospa Regina in Valter z veseljem poslušata. Nazadnje poje Tom sanjavo in ves zatopljen sam v sebe.

Nekaj časa igra še tiho na banjo in Regina in Valter sta tiho pela. Uršika veselo ploska.

— Lepo si pel, Tom. Tudi mama zna peti to pesem, kaj ne, mama?

Regina se zasmeje.

— Da, Uršika, pa ne tako lepo kot stric Tom. Ravno prav, da ste se domislili na banjo, Tom. Sedaj bomo tudi v taborišču imeli malo godbe.

Tom se prebudi iz svojih misli.

— Da, veselim se na to. Toda upam, da bom tudi vas spremljal pri vaših pesmih.

Valter prime ženo za roko.

— Zelo me bo veselilo, če ne boš popolnoma pozabila peti.

(Dalje prihodnjik.)

GROZNA LJUBAVNA DRAMA V PARIZU

Pariz, v avgustu

Pariško javnost je pretresla grozljiva drama, v katere središču stoji zastopnik neke vinske veletrgovine Andre Guibal, mož solidnega življenja, ki je bil, kakor pravijo vsi, ki so ga poznali, tudi vzoren zakonski mož in ljubeč oče.

Ta Guibal je nekega jutra rano zapustil stanovanje, šel po stopnicah k izhodu ter povedal hišnici, ki ga je srečala pri durih, da gre na pogreb nekega sorodnika. Nato se je informiral, če je njegova žena odpovedala mesarju za naslednje dni, ko ne bo družine v Parizu. Hišnica mu je pojasnila, da se to ni zgodilo, nakar se je Guibal osebno napotil v mesnico ter naročil, naj ne prinašajo mesa v njegovo stanovanje do preklica.

Hišnica ni videla po odhodu Guibala ne njegove žene niti njegovega sina. To pa se ji ni zdelo nič nenavadnega. Naslednji dan je prišla dopisnica s sporočilom, da ne bo družine domov pet do šest dni. Ko pa je čez nekaj dni pometala hišo, ji je udaril v nos čuden smrad, ki je je opozarjal, da mora biti v bližini mrlji. Prestrašena je hitela na policijo, ki je takoj silo odprla stanovanje. Navzočim se je nudil grozen prizor: v kuhinji je ležalo na tleh truplo Guibalovega sina. Bilo je dvakrat prestreljeno skozi glavo. V jedilnici pa je ležala Guibalova žena s prestreljenimi senci. Njen obraz je bil od revolverskih streliv tako popačen, da so ga le s težavo prepoznali. Po položaju pokojnice sodeč, jo je morilec ustrelil v trenutku, ko je pometala sobo. Vsa znamenja govorijo za to, da je bil storilec Guibal, tembolj, ker se je izkazalo, da je tiste dni pobegnil s svojo ljubico Madeleine Solon.

Policija je kmalu dognala, da zločin ni bil izvršen v afektu, temveč po tehtnem premisleku. Andre Guibal je bil namreč v zadnjem času vzel na posodo velike vsote pri svojih znaneih. Teden dni pred zločinom je dal obnoviti svoj in svoje žene potni list, s katerim sta hotela on in njegova ljubica, 27-letna rjavka Madeleine Solon, pobegniti. Toda pobeg se jima ni posrečil. Ko sta začutila v svoji bližini roko pravice, je Guibal naperil samokres še proti svoji ljubici in sebi ter obema pomagal na drugi svet. Na begu z avtomobilom je ustrelil v nekem hotelu v Mouliwu najprej svojo ljubico, potem pa še sebe. Policija je dobila v roke dokaze, ki izpričujejo, da je bila Madeleine Solon, popolnoma nedolžna na umoru Guibalove žene in sina.

"KRALJICA VZHODNE GALICIJE"

Iz Varšave poročajo:

Pred dnevi je prejela neka stara kmetica iz vzhodnogališke vasi Repje obvestilo, da je njen mož, ki se je bil pred leti izselil v Ameriko, umrl v Chicagu ter ji zapustil milijon dolarjev. To sporočilo je kmetico spravilo docela iz ravnotežja.

Milijonarka si je preskrbela "državni voz" in naročila kraljevo oblačilo. Sorodniki so ji preskrbeli pozlačeno kočijo s štirimi belci. V tem vozu se je ženska vozila na sprehod. Na glavo si je posadila zlato krono, v kateri so bili vdela ni diamanti. "Kraljica" pa si je tudi sestavila vlado. Po vsakokratnem sprehodu se je sestal pod njenim vodstvom "ministrski svet" h kronskega posvetovanju. Za vnunjskega ministra je kmetica imenovala vsakega poštnega sluga, kancelarsko mesto je zavalj pekovski mojster, notranje zadeve pa je oskrbel neki kmet s hunskim obrazom. Ministrum plačuje "kraljica" državno plačo.

Prebivalstvo si dovoljuje vsakovrstne prekršnosti ter je zadovoljno s "kraljico", ker razdaja svoj denar za obči blagor. Posebne podpore so deležni siromaki in bolniki. Oblasti mirno trpijo te ekscentričnosti ker jim je po svoji volji, da pride milijon dolarjev na ta način v promet.

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi

s velikimi stroški. Mnogo jih je, ki so radi slabih razmer tako prizadejni, da so nas naprosili, da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo naročnino točno.

Uprava "G. N."

MLEKO JE ZDRAVO

So ljudje, ki pravijo, da ne morejo piti mleka, ker ga ne preneso, ker jim je zoperno, ali pa ker jim ne stori dobro. V večini teh primerov gre za posledice slabega mleka, ki so ga ljudje pili, pa jim je postalo slabo. Tako ljudje redko pomislijo, da je bil kriv takrat želodec, odnosno premalo sveže, ali pretoplo mleko ali pa kaj drugega, kar so jedli, predno so mleko pili. Razmeroma zelo malo ljudi mleka nima rado zato, ker jim je po njem slabo, ker ga želodec ne prenese. Vendar pa pije mleko v kavi, kakau, čokoladi ali sodavici skoraj vsi ljudje, ki trdijo, da mleka ne preneso.

Najboljše je seveda čisto mleko, pa tudi v raznih napitkih mleko ne izgubi svoje zdravilne in redilne moči. Redilnost mleka tudi ne trpi, če ga pijemo v kakau ali čokoladi. Mleko samo po sebi je zelo redilno, ker ima v sebi mnogo maščobe in vitaminov. Vsak človek bi ga moral popiti vsaj eno skodelico na dan. Kdor ne more piti mleka samega, naj je vsaj mlečne jedi.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.
PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

SHIPPING NEWS

13. septembra: Lafayette v Havre
Manhattan v Havre
Berengaria v Cherbourg
Albert Ballin v Hamburg

15. septembra: Rotterdam v Boulogne
Majestic v Cherbourg

16. septembra: Rex v Genoa
Bremen v Bremen

18. septembra: Reliance v Hamburg

20. septembra: Champlain v Havre

21. septembra: Aquitania v Cherbourg

23. septembra: Saturnia v Trst
Ile de France v Havre
Veendam v Boulogne

26. septembra: Europa v Bremen
Statendam v Boulogne

27. septembra: Washington v Havre
Maureland v Cherbourg
Deutschland v Hamburg

29. septembra: Paris v Havre
Olympic v Cherbourg

30. septembra: Conte di Savoia v Genoa

ZDRAVNIŠKA POMOČ IN SAMOMORILCI

V nekem nemškem strokovnem listu obravnava višji svetnik deželne sodišča Schaefer zanimiv primer iz svoje prakse. Šlo je za samomorilec in zdravniški honorar. Samomorilec je bil obupal nad življenjem in se je obesil, pa so ga pravočasno opazili, prerezali vrvi in poklicali zdravnika. Zdravnik se je trudil več ur, preden je spravil obupanega moža zopet k življenju. Ker je bil samomorilni kandidat zelo bogat, mu je predložil zdravnik račun za svoj trud. Mož pa je račun gladko odklonil, češ, da zdravnika ni klical in da ga tudi plačati ne bo.

Pred sodiščem pa je izjavil, da zdravnik ne samo, da ni prišel na njegovo zahtevo, temveč je ravnal celo proti njegovi volji, ko ga je obupal k življenju. Če se človek obesi, pač jasno pokaže, da neče več živeti in da tudi zdravnikov ne rabi. Čemu torej? Hijo zdravniška tja, kamor jih nihče ne kliče. Nazivlje potrebni vsiljivosti pa zahtevajo še honorar, kakor bi jih človek res klical.

Zdravnik je pa ugovarjal, da ni nikjer rečeno, da bi moral biti obešenec samomorilec, ker bi ga lahko obesil tudi kdo drugi, recimo sorodnik, ki bi se ga hotel odkrižati. In baš zato, ker se na obešeneu ne pozna samomorilni namen, ga je moral obuditi k življenju. Zdravniku se pa tako niti ni bilo treba zagovarjati, ker je bil oboževan obojen, da mu je moral plačati honorar.

Schaefer piše o pravi podlagi tega primera in pravi, da se zdravniku ni treba ozirati na samomorilne proteste, če ga je rešil. — Zdravnikova moralna dolžnost je, obuditi samomorilec k življenju, ker nasprotuje uničenju življenja interesom države in družbe. Po zakonu zdravnik ni dolžan rešiti samomorilec, vendar pa lahko v takem primeru zahteva za svoj trud honorar.

ČASTNE DOKTORICE V ANGLIJI

Na Angleškem je pred kratkim postala častna doktorica glasbe prva dama britskega imperija, kraljica Mary. Njena promocija se je izvršila v buckinghamski palači. Kraljica Mary je že pred nekaj leti dobila častni naslov doktorice lepih umetnosti na oxfordski univerzi.

Skoraj istočasno kakor kraljica Mary pa so postale častne doktorice manchesterske univerze tri druge dame. Prva je Sara Burstall, ki je 26 let vodila višjo dekliško šolo v Manchestru in je zdaj članica vzgojiteljskega odbora v kolonialnem ministrstvu.

Druga je Eileen Power, po poklicu profesorica gospodarske zgodovine na londonski School of Economics. Ta dama je pred dvajsetimi leti dobila stipendijo, da je študirala na Kitajskem.

Tretja častna doktorica manchesterskega vseučilišča je dr. Harriet Chick, dietetičarka, ki si je pridobila mnogo zaslug za študij rahitne bolezni pri otrokih. Ta dama je končno doprinesla dokaz, da nastopa rahitis zaradi pomanjkanja vitamina D.

V JUGOSLAVIJO

Preko Havre

NA HITREM EKSPRESNEM PARNIKU

ILE DE FRANCE

23. SEPTEMBRA

14. Oktobra — 4. Novembra

PARIS

29. Septembra — 20. Oktobra

CHAMPLAIN

20. Septembra — 11. Novembra

NIZKE CENE DO VSEH DELOV

JUGOSLAVIJE

Za pojasnila in potne liste vprašajte naše pooblaščenega agenta

French Line

19 STATE STREET, NEW YORK

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA

JE ZNIZANA

Angleško-slovensko

Berilo

(ENGLISH SLOVENE READER)

Stane samo

\$2.—

Narokite ga pri

KNJIGARNI "GLAS NARODA"

216 West 18th Street

New York City

... SKUPNA ... POTOVANJA in cene vožnji:

FRENCH LINE:

"ILE DE FRANCE" preko Havre

23. SEPTEMBRA \$101.23 \$182.00

"CHAMPLAIN" preko Havre

20. SEPTEMBRA \$ 91.73 \$171.50

ITALIAN LINE:

"SATURNIA" v Trst

23. SEPTEMBRA \$ 97.50 \$171.50

"REX" preko Genoa

16. SEPTEMBRA \$109.50 \$185.50

"Conte de SAVOIE" preko Genoa

30. SEPTEMBRA

CUNARD LINE:

"BERENGARIA" pr. Cherbourg

13. SEPTEMBRA \$102.34 \$182.00

21. SEPTEMBRA

HAMBURG-AMERICAN LINE:

"ALBERT BALLIN" pr. Hamburga

13. SEPTEMBRA \$ 91.73 \$171.50

"DEUTSCHLAND" pr. Hamburga

27. SEPTEMBRA

NORTH GERMAN LLOYD:

"EUROPA" preko Cherbourg

26. SEPTEMBRA \$104.84 \$185.50

"BREMEN" preko Cherbourg

16. SEPTEMBRA

Kdor se je odločil za potovanje v stari kraj to leto, naj se takoj priglasil in preskrbeli bomo vse potrebno, da bo udobno in brez vseh skrbi potoval.

PIŠITE ŠE DANES NA:

Slovenic Publishing Company

TRAVEL BUREAU

216 West 18th Street

New York, N. Y.

